

Eesti klasterarendajad tutvuvad

Õppereis Rootsi viis osalejad muu hulgas ka robotite maailma.

Juuni keskpaiku teavitasid projekt korraldajad võimalikke huvilisi eri infokanalite kaudu võimalusest kandeerida klasterjuhtide koolitusprogrammi. Väljasõelatud osalejaid oli üle Eesti 40 ja nende taust vastavalt kandideerimistingimustele väga mitmekesine – nii firmadest, ettevõtlusorganisatsioonidest, teadus- ja haridusasutustest kui ka ettevõtluse ja innovatsiooni tugistruktuuridest. Eraldi sihtrühma moodustasid konsultandid, kellel juba oli praktiline kogemus ettevõtete, teadus- ja haridusasutuste vms nõustamise alal.

Koolitus leidis aset mitmes osas. Kui esimeses moodulis tegeleti peamiselt teoreetilise vundamendi ülesehitamisega, siis teise koolitusbloki raames külastati Rootsi eri klasterialgatusi. Sel eesmärgil leidis septembris aset kolmepäevane õppereis, sihiks tutvustada osalejatele Rootsi kogemusi klasterite arendamise alal. Külastati kahte klasterialgatusi: Västeråsias paiknevat robotikaalast Robot Valleyt (www.robotdalen.se) ning Gävles info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonna Future Position X-i (www.fpx.se). Lisaks esitlesid oma kogemusi ka teiste klasterialgatusete esindajad – biotehnoloogia vallast Uppsala Bio (www.uppsala.bio.se), automaatika alalt Automation Center (www.automationcenter.se) ja toiduainetööstuse poolelt Skåne Food Innovation Network (www.livsmedelsakademin.se).

Esile võib tõsta Robot Valley klasteri. Sellesse kuuluvad mitu ettevõtet, nagu ABB, Volvo, Atlas Copco jt, kõrgkoolid ja samuti omavalitsused. Klasteri eesmärk on saada robotika valdkonnas maailma juhtivaks piirkonnaks, mis toob 2013. aastaks sinna ligikaudu 30 uut ettevõtet ligi tuhande uue töökohaga, mille tulemusel luuakse umbes 30 uut tipp tehnoloogilist toodet. Kuidas aga nende innovaatiliste toodeteni jõutakse?

Ühe koolitusel osaleja, Eesti elektritööstuse ettevõtjate liidu tegevdirektori Jaan Allemi sõnul oligi õppereisi pärliks robotikaklaster, täpsemalt üks nende toode – vanurite nõustamise robot. Selle sünnilugu on järgmi-

Roboti vahendusel saavad nii vanuri sugulased kui ka hooldetöötajad temaga suhelda.

ne. Idee tekkis hoopis teises Valleys, Rootsi omale nime panemisel eeskujuks olnud Råniorus. Ühel sealsel teaduril tuli mõtte luua arvutiga juhitud liikuv robot, mis võimaldaks online'is, Skype'i kaudu mõlemal poolel vahetult suhelda. Leiutise autor nägi esmast rakendust peaaesjalikult suurte kontsernide tippjuhtide koosolekutel – see lubanuks tema kujutluspildis juhtidel osaleda nõupidamistel oma kontorist lahkumata. Kahjuks ilmnis tõsiasi, et Ameerika turul oli säärase leiutisega raske läbi lüüa ja nõnda tuli seadmele leida uus rakendus. Kohtudes Robot Valley klasteri esindajatega ja Rootsi kohalike

sid Rootsiga kogemusega

omavalitsuste spetsialistidega, leiti tootele täiesti uus otstarve sotsiaalsfääris. Roboti vahendusel saavad nii vanuri sugulased kui ka hooldetöötajad temaga suhelda. Robot liigub ruumis ringi ja ekraanilt vaatab vanurile vastu tuttav inimene või hooldustöötaja, suhtlemine toimub nii helis kui ka pildis ühel ajal. Roboti juhtimine arvutilt on kiiresti selgeks õpitav, milles veendusid ka õppereisil osalejad ise.

Valiku koolitusmaterjale leiab koolitusprojekti kodulehelt www.bda.ee/klastrid.

Kristel Mõistus on nõustamisfirma BDA konsultant

KOOLITUSEST

Klastrijuhtide koolitusprogrammi, mis toimus 17. augustist kuni 11. septembrini 2009, korraldasid konsultatsioonifirma BDA Consulting OÜ, innovatsioonipoliitikat edendav Dahmen Instituut Rootsist ja EAS koostöös koolitusprojekti toetaja Euroopa Sotsiaalfondiga. Klastrijuhtide põhiprogramm koosnes kolmepäevasest koolitusest Eestis ja kolmepäevasest õppereisist Rootsi edukalt toimivatesse klastritesse. Sellele lisandus kahepäevane koolitus ainult konsultantidele.

Esimene koolitusblokk „Klastrite ja strateegilise koostöö koolitus“ toimus augustis Pedasel. Seal anti ülevaate klastrite teooriast ja Eesti, Rootsi ning teiste riikide poliitikatest, majandusest ja programmidest klastrite ning innovatsioonisüsteemide alal. Samuti tutvustati eri ettevõtete koostöö näiteid nii sektori sees kui ka sektoriülel, seda nii rahvusvahelisel tasandil kui ka Eesti mööblitööstuse ja infotehnoloogia valdkonnas. Kolmanda päeva lõpuks oli osalejatel selge, mis kummaline asi see klaster on.

Pärast teise bloki moodustanud kolmepäevast intensiivset õppereisi ootas konsultantidest osalejaid veel üks koolitus Sakus. Kahepäevasel koolitusel jagati oskusteavet klastrite arendamisel ja tutvustati meetodeid klastriprotsessi juhtimise kohta. Lõpetuseks trenniti ka nõustajate konsultatsiooni- ja juhendamisoskusi.

KLASTRI DEFINITSIOON

Klaster on oma olemuselt pikaajaline, sihikindel ja süsteemne koostöövorm/kooslus eri partnerite vahel, kellel on ühised eesmärgid ja kes jagavad ühesarnast majandushuvi ning mis peamine: viivad tegevusi ellu koos. Ühised tegevused on suunatud klastrisse kuuluvate ettevõtjate konkurentsivõime tõstmisele. Iga klastrist teadlik ja huvitatud inimene peaks ka teadma kolmikheeliksi mõistet, mis selles kontekstis tähendab partnerlussuhete arendamist kolme sektori vahel: ettevõtted, avalik sektor ja teadus-arendusasutused.

Vanurite nõustamise robot.